

Onderwerp Aanbevelingen Rekenkamer rapport 'Belofte maakt schuld'

Portefeuillehouder

Registratienummer BR2000139

Datum Raad 17 december 2020

Gevraagde beslissing:

Het college op te dragen uitvoering te geven aan de aanbevelingen opgenomen in hoofdstuk 2-3 (pagina 18 t/m 20) van het rapport 'Belofte maakt schuld, onderzoek naar schulddienstverlening' van de Rekenkamer Lansingerland en deze integraal mee te nemen in het nieuwe beleidsplan schuldhulpverlening.

Samenvatting

Op 26 oktober 2020 heeft de directeur van de Rekenkamer Lansingerland het onderzoeksrapport 'Belofte maakt schuld, onderzoek naar schulddienstverlening' aangeboden aan de gemeenteraad. Het rapport is toegelicht tijdens de beeldvormende avond van 4 november 2020.

Op basis van haar onderzoek beveelt de rekenkamer de raad aan om het college van B en W opdracht te geven de volgende aanbevelingen integraal mee te nemen in het nieuwe beleidsplan schuldhulpverlening:

1. Verbeter het bereik van de schulddienstverlening door:
 - onderzoek te doen naar de Lansingerlandse doelgroep voor schulddienstverlening. Zorg er op die manier voor inzicht te krijgen in de grootte en samenstelling van de doelgroep (in plaats van alleen in de omvang en samenstelling van de reeds door hulp bereikte groep). Heb hierbij aandacht voor de positie van Lansingerlandse zzp'ers die getroffen worden door de corona-crisis. Betrek ook de Mesis-profielen van het reeds bereikte deel van de doelgroep in deze analyse;
 - een direct op de doelgroep gerichte campagne te ontwikkelen om schulddienstverlening bekend te maken;
 - vroegsignalering te verbeteren door meer organisaties signalen over betalingsachterstanden te laten doorgeven;
 - te zorgen voor een adequate aanpak van deze signalen, door de huishoudens actief, tijdig en zo nodig meerdere malen te benaderen voor schulddienstverlening.
2. Zorg dat het volgende beleidsplan meer concrete, kwantitatieve doelstellingen bevat dan het huidige beleidsplan. Stel doelstellingen op het punt van bereik, maximale doorlooptijden, trajectresultaten en recidive. Maak een uitvoeringsplan bij het beleidsplan waarin voor elk van de voorgenomen maatregelen de implementatieperiode en uitvoerder(s) benoemd worden.
3. Verbeter het toegangsproces van de schulddienstverlening door te zorgen voor een centrale ingang waarbij een professionele welzijnsaanbieder een brede screening doet om de problemen van de cliënt goed in beeld te brengen en die het proces vervolgens inricht volgens het principe één klant, één plan, één regisseur. Geef daarmee invulling aan het reeds lang bestaande beleidsvoornemen om dit op deze wijze te organiseren.

4. Zorg ook op andere manieren voor een integrale, voldoende brede schulddienstverlening, door:
 - een professionele welzijns partij de betaalde opdracht te geven om hulp bij schulden te verlenen aan mensen met complexe schulden of bredere problematiek dan alleen schulden;
 - met alle (nieuwe) uitvoerders afspraken te maken over hoe en wanneer zij moeten doorverwijzen, waardoor er in alle gevallen wordt doorverwezen als een instantie niet kan helpen;
 - te monitoren hoeveel mensen in de toegangs- en trajectfase voortijdig stoppen of anderszins uitvallen bij Plangroep, Humanitas en Schuldhulpmaatje en -straks- bij de professionele welzijns partij, inclusief de redenen hiervoor. Ontwikkel naar aanleiding van de uitkomsten beleid om uitval terug te dringen;
 - te onderzoeken hoe vaak de toegangsrichtlijnen van de gemeente leiden tot het niet starten van de hulpverlening van Plangroep. Pas de richtlijnen aan als de uitkomsten van dit onderzoek hiertoe aanleiding geven;
 - te onderzoeken hoe Lansingerlanders met een eigen bedrijf de hulp bij het Regionaal Bureau Zelfstandigen ervaren.
5. Zorg dat de gemeente daadwerkelijk sturing op de keten kan uitoefenen doordat zij over de daartoe benodigde monitoringsgegevens beschikt. Laat iedere uitvoerder en het coördinatieteam Sluitende Aanpak daarvoor ten minste jaarlijks rapporteren:
 - welke andere organisaties cliënten naar hun hebben doorverwezen en hoe vaak dit gebeurde, en ook hoe vaak en naar wie zij zelf doorverwezen;
 - hoe vaak mensen buiten beeld zijn geraakt en waarom;
 - per ingezette vorm van ondersteuning wat het effect was in termen van de zelfredzaamheid van de uitstromers (geheel zelfredzaam, meer dan daarvoor, niet meer dan daarvoor, verslechterd) en hun financiële situatie (schone lei of niet);
 - wat de gerealiseerde doorlooptijden waren per (fase van) ingezette vorm van ondersteuning;
 - hoe vaak er sprake is van recidive (herinstroom in de schulddienstverleningsketen) en wat de redenen hiervoor zijn.
6. Laat jaarlijks door een onafhankelijke partij (of door de gemeente zelf) steekproefsgewijs klanttevredenheidsonderzoek uitvoeren onder de mensen die zich hebben aangemeld voor een traject van Plangroep, Humanitas, Schuldhulpmaatje en -straks- van de professionele welzijns partij. Doe dit onderzoek dus niet alleen onder mensen die in een traject zitten of in de nazorgfase zitten, maar ook onder mensen die na aanmelding niet in een traject konden starten of mensen die doorgestroomd zijn naar de Wsnp.
7. Realiseer een voldoende zorgvuldig ambtelijk beheer van het dossier schuldhulpverlening. Daaronder verstaat de rekenkamer in ieder geval:
 - genoeg schriftelijke verslaglegging van de overleggen met de uitvoerders;
 - accurate archivering van de dossierstukken;
 - deugdelijke overdracht bij personele wisselingen;
 - het volgen van de wettelijke verplichting elke vier jaar een nieuw beleidsplan schuldhulpverlening te laten vaststellen door de raad;
 - de beleidsregel schuldhulpverlening 2013 uit werking te laten treden.

8. Zie er op toe dat de raad jaarlijks adequaat geïnformeerd wordt over bereik en effect van de schulddienstverleningsketen middels de daarbij behorende en accurate monitoringscijfers.
9. Bewaak de continuïteit van de personele bezetting op de ambtelijke taak beleidsadvisering schuldhulpverlening, om er daarmee voor te zorgen dat bovenstaande aanbevelingen ook werkelijk vorm kunnen krijgen.

Verdere procedure

Artikel 10, lid 5, van de Verordening Rekenkamer Lansingerland schrijft voor dat de raad het onderzoeksrapport behandelt binnen drie maanden na publicatie van het rapport. Om te voldoen aan de verordening wordt de raad gevraagd in de gemeenteraadsvergadering van 17 december 2020 een besluit te nemen over de in het rapport opgenomen aanbevelingen. In januari 2021 wordt het beleidsplan Plan schuldhulpverlening 2021-2025 in de commissie/raad besproken.

Bijlagen

1. Rapport 'Belofte maakt schuld, onderzoek naar schulddienstverlening' (I20.24936)

Datum Raad 17 december 2020

Registratienummer BR2000139

Onderwerp Aanbevelingen Rekenkamer rapport 'Belofte maakt schuld'

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Overwegende dat

- de Rekenkamer Lansingerland op 26 oktober 2020 het rapport 'Belofte maakt schuld, onderzoek naar schulddienstverlening' aan de raad heeft gepresenteerd.
- uit het rapport blijkt dat het college geen enkel inzicht heeft in het bereik van het aantal huishoudens met problematische schulden;
- uit het rapport blijkt dat het vastgestelde beleid rondom schulddienstverlening onvolledig en onuitgewerkt is;
- uit het rapport blijkt dat het college de uitvoering van de schulddienstverleningsketen onvoldoende monitort;
- uit het rapport blijkt dat het college nauwelijks prioriteit heeft gegeven aan de uitvoering van het beleid inzake schulddienstverlening;
- de aanbevelingen van de Rekenkamer Lansingerland bijdragen aan de verbetering van de schulddienstverlening.

Rekening te houden met

- de artikelen 81a tot en met 81u en de artikelen 182 en 185 van de Gemeentewet;
- de Verordening Rekenkamer Lansingerland.

Besluit(en)

Het college op te dragen uitvoering te geven aan de aanbevelingen opgenomen in hoofdstuk 2-3 (pagina 18 t/m 20) van het rapport 'Belofte maakt schuld, onderzoek naar schulddienstverlening' van de Rekenkamer Lansingerland en deze integraal mee te nemen in het nieuwe beleidsplan schuldhulpverlening.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 17 december 2020,

de griffier,

drs. Marijke Walhout